

Het Zondagochtend Concert

4 januari 2026 - Grote Zaal - 11.00 uur

Göttinger Symphonieorchester
Nicholas Milton, dirigent

Johann Strauss jr. 1825-1899 Tritsch-Tratsch Polka, op. 241 (1858)
Overture 'Die Fledermaus', op. 362 (1874)
Éljen a Magyar!, op. 332 (1869)
Im Krapfenwald'l, op. 336 (1869)

Otto Nicolai 1810-1849 Overture uit 'Die lustigen Weiber von Windsor' (1849)

Josef Strauss 1827-1870 Ohne Sorgen, op. 271 (1869)

Johann Strauss jr. & Josef Strauss Pizzicato Polka, op. 234 (1869)

Johann Strauss jr. Frühlingsstimmen, op. 410 (1883)

Josef Gung'l 1809-1889 Narren Galopp, op. 182 (ca. 1846)

Josef Strauss 1827-1870 Feuerfest!, op. 269 (1869)

Johann Strauss jr. An der schönen, blauen Donau, op. 314 (1867)

Dit concert wordt via livestream uitgezonden en is ook na het concert nog te bekijken: zie concertgebouw.nl.

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

11 jan - Grote Zaal

Isabelle Faust speelt Schumanns expressieve *Vioolconcert*

18 jan - Grote Zaal

Meesterpianist Pierre-Laurent Aimard speelt Mozart

25 jan - Grote Zaal

Pianoconcert van Liszt door winnaar Liszt Concours en Schumann 4

1 feb - Grote Zaal

Winterse dromen met Tsjaikovski en Sibelius

15 feb - Grote Zaal

Mahlers *Des Knaben Wunderhorn* & Prokofjevs *Romeo en Julia*

AVROTROS en Het Concertgebouw wensen u een voorspoedig en muzikaal 2026!

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Er zijn heel wat tradities die rond de jaarwisseling in ere worden gehouden. De een verlicht de oudjaarshemel met kleurrijk vuurwerk, de ander neemt op nieuwjaarmorgen een duik in de koude zee. Een derde doet zich tegoed aan oliebollen, appelflappen en champagne. Wie in deze tijd zijn zinnen wil verzetten, kan afstemmen op een conference of op het jaarlijkse skischansspringen. Als liefhebber van klassieke muziek kun je je de start van een nieuw jaar nauwelijks voorstellen zonder de feestelijke muziek van de familie Strauss. Een heerlijke Weense traditie.

Straussfamilie

Het succesverhaal van de Strausssfamilie begon bij Johann senior. In de eerste helft van de negentiende eeuw toverde hij Oostenrijkse dansen als de *Ländler* en *Dreher* om in de *salonfähige* Weense wals. Hoewel hij er alles aan deed om de muzikale ambities van zijn nakomelingen te smoren – in de hoop dat zij een ‘echt’ vak zouden leren – kroop het bloed waar het niet gaan kon. Van zijn drie muzikale zonen, Eduard, Josef en Johann, zou de laatste hem in populariteit ver voorbij streven. Johann junior richtte in 1844 zijn eigen orkest op dat een stevige concurrentiestrijd aanging met dat van zijn vader. Toen vader Strauss in 1849

overleed, voegde zoon Johann (‘Schani’) beide orkesten samen, waarna hij wereldwijd uitgroeide tot de onbetwiste koning van de Weense wals. Maar ook zijn polka’s, quadrilles, marsen en operettes zijn niet te versmaden.

Roddel

Uit het omvangrijke oeuvre van Johann junior horen we tijdens dit nieuwjaarsconcert een kleine bloemlezing. Om te beginnen de vrolijke *Tritsch-Tratsch Polka*, genoemd naar het Weense woord voor roddel en achterklap. In 1858 werd het werk als ‘fris’ en ‘komisch gekleurd’ onthaald in de pers. Ook *Éljen a Magyar!* (‘Lang leve Hongarije!’) is een polka. Strauss schreef dit eerbetoon aan het Hongaarse volk in 1869; aan het eind duikt een korte verwijzing naar de Hongaarse *Rákóczi-mars* op. *Im Krapfenwaldl* is Strauss’ derde polka op deze ochtend. Hij schreef de muziek tijdens een tournee in Rusland, na een wandeling door een bos, maar de bijnaam verwijst naar een Weense herberg. Uiteraard klinken ook walsen van zijn hand in dit concert. Je hoeft niet veel fantasie te hebben om de muziek van *Frühlingsstimmen* te associëren met de lente en vogelgekwetter.

Vuurbestendig

Strauss’ bekendste wals is ongetwijfeld *An der schönen, blauen Donau*, waarmee dit concert besluit. De eerste keer klonk het werk in een versie voor mannenkoor en piano. De orkestversie werd vooral populair nadat Strauss ermee optrad bij de Wereldtentoonstelling in Parijs in 1867. ‘Helaas niet van mij’, moet Brahms hebben verzucht toen hij de wals onder ogen kreeg. Ook een andere topper van Johann junior ontbreekt niet: de *Ouverture ‘Die Fledermaus’*, de inleiding tot misschien wel de beste operette aller tijden. Josef Strauss, die zijn bekende broer regelmatig als dirigent verving, komt ook aan het woord vandaag. Het tweetal schreef gebroederlijk in 1869 de *Pizzicato Polka*, waarbij de strijkers tokkelen (pizzicato spelen) en een klokkenspel klinkt. In hetzelfde jaar componeerde Josef de levendige polka *Ohne Sorgen* – waarin hij de depressies die hem soms teisterden kennelijk even kon vergeten. De polka *Feuerfest!* schreef hij in opdracht van een bedrijf dat vuurbestendige kluizen vervaardigde. De percussionist slaat af en toe op een aambeeld alsof hij wil aantonen hoe stevig de kluizen waren.

Ah! ah!

Twee componisten zijn nog niet genoemd. De Hongaarse toondichter en orkestleider Josef Gungl was bevriend met Johann senior en verdiende zijn brood met zijn eigen ensemble en composities. Hij toerde (net als de Straussen) van Rusland tot Amerika met succesvolle werken als *Amoretten*, *Die Hydropaten* en *Casino-Tänze*. Deze ‘Hongaarse Strauss’ is vanmorgen vertegenwoordigd met een grappige *Narren Galopp* (‘ah!, ah!, ah!, ah!’). De Duitser Otto Nicolai werkte als componist en kapelmeester in onder meer Wenen, Turijn en Berlijn. Tegenwoordig leeft hij vooral voort als de maker van de komische opera *Die lustigen Weiber von Windsor*, waarvan het libretto is ontleend aan een toneelstuk van Shakespeare. Vanmorgen horen we hieruit de ouverture, die zacht begint maar uitmondt in een vrolijk festijn. Frohes neues Jahr!

Dirk Luijmes